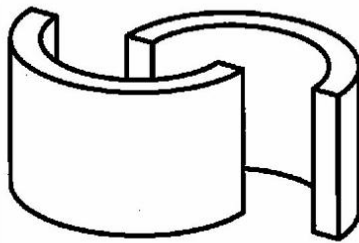

RIJKSDIENST VOOR SOCIALE ZEKERHEID OPENBARE INSTELLING VAN SOCIALE ZEKERHEID

ADMINISTRATIEVE INSTRUCTIES VOOR DE PROVINCIALE EN PLAATSELIJKE BESTUREN

R S Z Kwartaal:2017/4

Inhoudstafel

- Personeel toepassingsgebied van de Sociale Zekerheid
 - De contractuele en vastbenoemde personeelsleden van de lokale besturen
 - De contractuele personeelsleden
 - Algemeen
 - De minderjarigen met een arbeidsovereenkomst
 - De statutaire personeelsleden
 - De vastbenoemde personeelsleden
 - De stagiairs met het oog op een vaste benoeming
 - Specifieke gevallen
 - Het sociaal statuut van de niet beschermde lokale mandatarissen
 - Algemeenheden
 - Toepassingsgebied
 - Overzicht van beschermde en niet beschermde mandatarissen
 - Het sociaal statuut
 - Procedure
 - Verplichting van de lokale besturen tot het betalen van bijkomende bedragen aan de mandatarissen
 - De vrijwillige brandweerlieden
 - Onthaalouders 'sui generis'
 - Kunstenaars
 - De monitoren
 - De studenten
 - De vrijwilligers
 - Vrijwilliger en vrijwilligerswerk
 - De vergoedingen voor het vrijwilligerswerk
 - Verschuldigde socialezekerheidsbijdragen
 - Cumulatie van vrijwilligerswerk met een andere tewerkstelling bij hetzelfde bestuur
 - Geen Dimona-aangifte of DmfAPPL-aangifte
 - De leerlingen – alternerend leren
 - De geneesheren
 - De geneesheren in opleiding tot geneesheer-specialist
 - De bedienaars van de eredienst en de afgevaardigden van de centrale vrijzinnige raad
 - De territorialiteit
 - De tewerkstelling van een personeelslid in het buitenland

Personeel toepassingsgebied van de Sociale Zekerheid

De contractuele en vastbenoemde personeelsleden van de lokale besturen

De contractuele personeelsleden

Algemeen

De contractuele werknemers zijn personen die bij een lokaal bestuur tewerkgesteld zijn krachtens een arbeidsovereenkomst. Een arbeidsovereenkomst is de overeenkomst waarbij een persoon zich verbindt om tegen een loon arbeidsprestaties te verrichten onder het gezag van een andere persoon. Zij moet afgesloten worden met inachtneming van de bepalingen van de wet van 3-7-1978 betreffende de arbeidsovereenkomsten. Vermits de wederzijdse rechten en verplichtingen van de werknemer en het bestuur die bij (arbeids)overeenkomst vastgesteld zijn, kunnen zij in principe enkel in onderlinge overeenstemming gewijzigd worden.

De RSZ gaat uit van een wettelijk vermoeden van het bestaan van een arbeidsovereenkomst als uit de feitelijke toestand blijkt dat de drie elementen van een arbeidsovereenkomst – prestaties, loon en de band van ondergeschiktheid – aanwezig zijn. De twee partijen zijn weliswaar vrij om hun overeenkomst zelf te kwalificeren, maar de socialezekerheidswetten zijn van openbare orde en hebben voorrang op de wil van de partijen.

Voor de bepaling van het gezagselement formuleert de programmawet van 27-12-2006 vier algemene criteria:

- de wil van de partijen uitgedrukt in de overeenkomst;
- de vrijheid van organisatie van de werktijd;
- de vrijheid van organisatie van het werk;
- de mogelijkheid om hiërarchische controle uit te oefenen.

De verplichtingen die inherent zijn aan de uitoefening van een beroep of die krachtens een wet zijn opgelegd, komen niet in aanmerking om de aard van een overeenkomst te kwalificeren. Volgens de wetgever zijn onderstaande elementen op zichzelf onvoldoende om te besluiten of er al dan niet sprake is van een arbeidsovereenkomst:

- de benaming van een overeenkomst;
- de inschrijving bij een instelling van sociale zekerheid;
- de inschrijving bij de Kruispuntbank voor Ondernemingen;
- de inschrijving bij de administratie van de BTW;
- de wijze waarop de inkomsten bij de fiscale administratie worden aangegeven.

Indien u twijfelt over een concreet geval kan u dit altijd voorleggen aan de RSZ. In het belang van alle partijen is het uiteraard aangewezen dit zo kort mogelijk na de aanvang van de prestaties te doen.

De wetgeving op de arbeidsovereenkomsten (vormvereisten, opzeggingstermijnen...) behoort tot de bevoegdheid van de FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg, waar u terecht kunt voor verdere informatie.

Om het onderscheid tussen contractuele handarbeider en een contractuele hoofdarbeider te maken, is

de aard van de prestaties determinerend (hoofdzakelijk van intellectuele aard of hoofdzakelijk van manuele aard) en niet de benaming van de overeenkomst.

De contractanten vallen in de regel onder toepassing van alle regelingen van de sociale zekerheid voor werknemers die toepassing vinden op de personeelsleden van de lokale besturen.

De minderjarigen met een arbeidsovereenkomst

Als contractanten worden ook beschouwd de minderjarigen die krachtens een arbeidsovereenkomst tewerkgesteld zijn, en die onttrokken worden aan de regeling van de rust- en overlevingspensioenen voor werknemers.

Deze beperkte onderwerping van de minderjarigen wordt toegepast tot en met 31 december van het kalenderjaar waarin zij 18 jaar worden. Vanaf het daarop volgende jaar (= kalenderjaar waarin zij de leeftijd van 19 jaar bereiken) zijn de jongeren onderworpen aan het geheel van de socialezekerheidsregelingen.

De minderjarigen die in het kader van een alternerende opleiding verbonden zijn door een overeenkomst die geen arbeidsovereenkomst is, worden voor de sociale zekerheid beschouwd als leerlingen.

De statutaire personeelsleden

De vastbenoemde personeelsleden

De vastbenoemde personeelsleden zijn personen die bij een lokaal bestuur tewerkgesteld zijn op grond van een statutaire aanstelling. De rechten en verplichtingen van de vastbenoemde personeelsleden zijn vastgelegd in een statuut dat het lokaal bestuur heeft vastgesteld en dat eenzijdig door het bestuur gewijzigd kan worden.

Anders dan voor de contractuele werknemers wordt de toepassing van de sociale zekerheid voor de vastbenoemden beperkt. Zij worden uitgesloten uit een aantal socialezekerheidsregelingen omdat zij niet blootstaan aan het risico (bv. werkloosheidsregeling wegens vastheid van betrekking) of omdat het bestuur zelf instaat voor de dekking van het risico (bv. regeling van ziekte-uitkeringen wegens doorbetaling van wedde bij ziekte).

De stagiairs met het oog op een vaste benoeming

De vaste benoeming wordt normaal verleend na het doorlopen van een proefperiode en een gunstige evaluatie. Tijdens de proefperiode bevindt de stagiair zich weliswaar reeds in een statutaire toestand, maar hij is nog niet vastbenoemd.

Voor de sociale zekerheid wordt een stagiair met het oog op een vaste benoeming gelijkgesteld met een

vastbenoemde. De toepassing van de socialezekerheidsregeling wordt beperkt tot de sector van de gezondheidszorgen van de ziekte en invaliditeitsverzekering en de sector beroepsziekten.

Het pensioenstelsel van het vastbenoemd personeel van de provinciale en plaatselijke besturen is van toepassing op de stagiairs met het oog op een vaste benoeming .

Tijdens een periode van arbeidsongeschiktheid wegens ziekte of tijdens de bevallingsrust geniet een stagiair met het oog op een vaste benoeming van een bezoldigd ziekteverlof volgens het stelsel van het ziektekrediet.

Een vastbenoemde die een stage volgt met het oog op een vaste benoeming in een hogere functie, blijft vast benoemd in de (lagere) functie waarin hij vast benoemd werd vóór de aanvang van de (tweede) stageperiode. Op de vastbenoemde blijft de vakantieregeling van de openbare sector van toepassing.

De stagiair die tijdens of na de proefperiode wegens beroepsongeschiktheid afgedankt wordt, wordt enkel voor de duur van de opzegtermijn onderworpen aan de socialezekerheidsregeling van de contractanten indien de rechtspositieregeling van het bestuur voorziet in een opzegtermijn.

Specifieke gevallen

Het sociaal statuut van de niet beschermde lokale mandatarissen

Algemeenheden

De lokale mandatarissen, die niet uit hoofde van een andere hoedanigheid of van de uitoefening van een andere beroepsactiviteit sociaal beschermd zijn, zijn “niet beschermde lokale mandatarissen”. Zij genieten gedurende de uitoefening van hun mandaat een suppletief sociaal statuut en worden onderworpen aan de ziekte- en invaliditeitsverzekering, de werkloosheidsregeling en de gezinsbijslagregeling van het socialezekerheidsstelsel van de werknemers.

Toepassingsgebied

Artikel 37quater van de wet van 29-6-1981 houdende de algemene beginselen van de sociale zekerheid voor werknemers voorziet dat de regeling voor de niet beschermde lokale mandatarissen toegepast wordt op alle personen die een met een wedde bezoldigd uitvoerend politiek mandaat uitoefenen bij een gemeente, een OCMW, een provincie, een vereniging van gemeenten of een OCMW-vereniging, en op hun eventuele vervangers.

Dit betekent dat de volgende lokale mandatarissen van het suppletief sociaal statuut kunnen genieten:

- de burgemeesters en de schepenen van de gemeenten;
- de voorzitters en de ondervoorzitters van de intercommunales;

- de voorzitters en de adjunct-voorzitters van de OCMW's;
- de voorzitters van de OCMW-verenigingen;
-
- de voorzitters en de schepenen van de gemeentelijke districtscolleges;
- de gedeputeerden van de provincies.

Overzicht van beschermde en niet beschermde mandatarissen

Het suppletief sociaal statuut wordt op voormelde lokale mandatarissen enkel toegepast indien zij niet sociaal beschermd zijn.

Als zodanig worden beschouwd:

- de mandatarissen die niet onderworpen zijn aan de sociale zekerheid voor werknemers of aan het sociaal statuut van de zelfstandigen uit hoofde van een andere beroepsactiviteit dan de uitoefening van hun lokaal politiek mandaat en die enkel prestaties inzake geneeskundige verzorging zouden genieten mits betaling van persoonlijke bijdragen aan het ziekenfonds;
- de mandatarissen die wel onderworpen zijn aan het socialezekerheidsstelsel van de werknemers of aan het sociaal statuut van de zelfstandigen maar waarvan de omvang van hun activiteit als werknemer of zelfstandige dermate beperkt is dat zij toch bijkomende sociale bijdragen dienen te betalen om prestaties inzake geneeskundige verzorging te genieten.

Om in concreto te achterhalen welke personen onder het statuut van de 'niet beschermde lokale mandataris' vallen, moet het socialezekerheidsstatuut van de gemandateerde onderzocht worden op het moment dat deze het mandaat opneemt. Indien de mandataris niet verzekerd is voor de sector geneeskundige verzorging, valt hij onder het suppletief statuut. Dit onderzoek moet opnieuw geschieden indien er tijdens de duur van het mandaat een wijziging optreedt in het sociaal of beroepsstatuut van de mandataris. Indien deze wijziging met zich brengt dat betrokkene niet meer verzekerd is voor de sector geneeskundige verzorging, dan kan hij op dat ogenblik alsnog genieten van het sociaal statuut van de niet beschermde lokale mandatarissen.

Volgende personen kunnen een politiek mandaat op lokaal vlak bekleden:

1. Werknemers en ambtenaren

Op het loon van de werknemers en de wedde van de ambtenaren worden socialezekerheidsbijdragen betaald voor de verschillende regelingen van het socialezekerheidsstelsel van de werknemers waaronder zij krachtens hun statuut ressorteren. Uit hoofde van deze bijdragebetaling hebben zij in de regel het volle genot van prestaties in de op hen toepasselijke socialezekerheidsregelingen.

Mandatarissen die als werknemer of ambtenaar werkzaam blijven, behouden hun sociale bescherming en zijn derhalve GEEN niet beschermde lokale mandatarissen.

Enkel indien de omvang van hun tewerkstelling als werknemer of ambtenaar dermate beperkt is dat zij zelf bijkomende persoonlijke bijdragen moeten betalen aan het ziekenfonds - dit is het geval indien de jaarlijkse bruto bezoldiging minder bedraagt dan 6.127,72 EUR (geïndexeerd bedrag voor het kalenderjaar 2017) - worden deze mandatarissen beschouwd als niet beschermd en kunnen zij een

beroep doen op het suppletief sociaal statuut.

2. Zelfstandigen

Zelfstandigen zijn in de regel aangesloten in het sociaal statuut van de zelfstandigen en aangezien zij de bijdragen voor aansluiting in hoofdberoep betalen, zijn zij in dit statuut gerechtigd op socialezekerheidsprestaties (ziekteverzekering en pensioen).

Een politieke activiteit die wordt uitgeoefend naast het beroep van zelfstandige wordt in de socialezekerheidsreglementering betreffende de zelfstandigen echter niet als een beroepsactiviteit beschouwd. De mandatarissen die als zelfstandige werkzaam blijven, zijn aldus GEEN niet beschermde lokale mandatarissen.

3. Werknemers en ambtenaren met verlof zonder wedde

De in de privésector tewerkgestelde werknemers die een uitvoerend politiek mandaat uitoefenen op lokaal niveau hebben het recht om hun arbeidsprestaties volledig te schorsen gedurende de duur van het mandaat.

De werknemers ontvangen tijdens voormeld politiek verlof geen loon en betalen geen socialezekerheidsbijdragen waardoor zij hun sociale bescherming in het statuut van de werknemers verliezen.

Hetzelfde geldt overigens voor de personeelsleden in overheidsdienst die in toepassing van het decreet van de Vlaamse Gemeenschap van 14-3-2003 een niet bezoldigd voltijds verlof genieten voor de uitoefening van een politiek mandaat alsmede voor de werknemers van de privésector en de ambtenaren die in onderlinge overeenstemming met hun werkgever hun arbeidsprestaties volledig schorsen (= conventioneel verlof zonder wedde).

De bovenstaande categorieën die voltijds van een onbezoldigd verlof gebruik maken, zijn dus niet beschermde lokale mandatarissen die onder de toepassing vallen van het suppletief sociaal statuut.

4. Werknemers en ambtenaren die volledige loopbaanonderbreking nemen bij een werkgever van de publieke sector

Werknemers en ambtenaren die hun arbeidsprestaties tijdelijk schorsen in het kader van de volledige onderbreking van de beroepsloopbaan bij een werkgever van de publieke sector, ontvangen geen loon meer waarop socialezekerheidsbijdragen worden berekend. Zij genieten in dit stelsel echter wel van onderbrekingsuitkeringen ten laste van de RVA uit hoofde waarvan zij hun sociale bescherming behouden.

Indien deze werknemers of ambtenaren een uitvoerend politiek mandaat bij een lokaal of provinciaal bestuur gaan uitoefenen, blijven zij sociaal beschermd aangezien zij het recht op onderbrekingsuitkeringen behouden. Bovendien kunnen zij een onderbrekingsuitkering cumuleren met de inkomsten voortvloeiend uit een politiek mandaat. Deze werknemers en ambtenaren die in loopbaanonderbreking zijn met het genot van een onderbrekingsuitkering, zijn dan ook geen niet beschermde lokale mandatarissen.

5. Werknemers die volledig tijdskrediet nemen bij een werkgever van de privé- sector

De contractuele werknemers die hun arbeidsprestaties tijdelijk schorsen in het kader van het volledig tijdskrediet bij een werkgever van de privésector, ontvangen geen loon meer waarop socialezekerheidsbijdragen worden berekend. Zij genieten in het kader van tijdskrediet van een forfaitaire maandelijkse uitkering ten laste van de RVA.

Indien deze werknemers een politiek mandaat bij een lokaal of provinciaal bestuur opnemen, hebben zij geen recht meer op de uitkering ten laste van de RVA. De uitkering in het kader van het tijdskrediet is niet cumuleerbaar met een politiek mandaat. De werknemers in volledig tijdskrediet bij een werkgever van de privésector zijn niet beschermde lokale mandatarissen.

6. Arbeidsongeschikte werknemers

Werknemers die arbeidsongeschikt zijn en die, mits toelating van de adviserend geneesheer, een uitvoerend gemeentelijk mandaat opnemen, behouden hun erkenning als arbeidsongeschikte werknemer en derhalve hun sociale bescherming voor de sector geneeskundige verzorging zonder dat zij zelf bijdragen moeten betalen aan het ziekenfonds. In dit geval ontvangen betrokkenen geen of nog enkel een verminderde arbeidsongeschiktheidsuitkering (gedurende het eerste jaar arbeidsongeschiktheid) of invaliditeitsuitkering (na 1 jaar arbeidsongeschiktheid).

Arbeidsongeschikte werknemers zijn dus geen niet beschermde lokale mandatarissen.

7. Arbeidsongeschikte zelfstandigen

Arbeidsongeschikte zelfstandigen die een gelijkstelling genieten voor het pensioen in het kader van het sociaal statuut, kunnen recht hebben op gratis gezondheidszorg.

De zelfstandige titularis heeft voor een periode van maximaal 12 maanden de mogelijkheid om in een periode van arbeidsongeschiktheid met de toelating van zijn adviserend geneesheer een andere activiteit dan zijn voorgaande zelfstandige activiteit uit te oefenen met het oog op zijn reclassering op grond van artikel 23 van het koninklijk besluit van 20 juli 1971 houdende instelling van een uitkeringsverzekering en een moederschapsverzekering ten voordele van de zelfstandigen en van de meewerkende echtgenoten.

De uitoefening van een lokaal politiek mandaat valt immers onder de notie "elke andere professionele activiteit" die in dit artikel wordt bedoeld. Wanneer de adviserende geneesheer het politieke mandaat echter als een minieme activiteit beschouwt, is er geen toelating vereist.

De uitoefening van een dergelijk mandaat zou een einde kunnen stellen aan de ongeschiktheid na een periode van 2 x zes maanden, of wanneer de adviserende geneesheer weigert de toelating te geven omdat hij de ongeschiktheid onverenigbaar acht met de werkdruk die het mandaat inhoudt. In dat geval zou het recht op gezondheidszorg niet noodzakelijkerwijs gratis zijn. Dit zal echter afhangen van de oplossing die zal worden weerhouden om het recht toe te kennen aan deze persoon. Indien persoonlijke bijdragen verschuldigd waren om deze gezondheidszorg te kunnen genieten, moet de rechthebbende als niet beschermde lokale mandataris beschouwd worden.

8. Parlementsleden

Noch de leden van de Kamer van Volksvertegenwoordigers en de Senaat, noch de leden van een gewest- of gemeenschapsraad beschikken over een sociaal statuut. In de huidige regeling worden enkel de persoonlijke bijdragen, die zij aan het ziekenfonds betalen om gerechtigd te zijn op prestaties in de sector geneeskundige verzorging van de ziekte- en invaliditeitsverzekering, ten laste genomen door de wetgevende vergadering waarvan zij deel uitmaken.

Indien een parlamentslid benevens zijn parlementair mandaat een uitvoerend gemeentelijk mandaat bekleedt, moet hij als niet beschermde lokale mandataris worden beschouwd.

9. Gepensioneerden, weduwnaars en weduwen

Wanneer een gepensioneerde werknemer, ambtenaar of zelfstandige een mandaat opneemt, zal, behoudens het geval waarin hij ervoor opteert om zijn wedde te laten verminderen, de betaling van het pensioen tijdelijk geschorst worden omdat de aan dit mandaat verbonden wedde het plafond van de toegelaten arbeid zal overschrijden.

Voor de gepensioneerde werknemer of ambtenaar heeft de volledige opschorting van de pensioenbetaling tot gevolg dat zij de hoedanigheid van gepensioneerde verliezen en dientengevolge ook het recht op prestaties in de ziektekostenverzekering. In een dergelijke omstandigheid dienen de gepensioneerde werknemers, weduwnaars en weduwen beschouwd te worden als niet beschermde lokale mandatarissen.

Wanneer de mandataris er daarentegen voor kiest om zijn wedde te laten verminderen tot het plafond van de toegelaten arbeid, blijft hij verder zijn rustpensioen ontvangen en blijft hij uit hoofde hiervan sociale bescherming genieten. De mandataris is in een dergelijk geval geen niet beschermde lokale mandataris.

Ook wanneer het rustpensioen toegekend wordt voor een loopbaan van minder dan een derde van een volledige loopbaan, is de gepensioneerde werknemer of ambtenaar geen bijkomende persoonlijke bijdragen verschuldigd om prestaties inzake geneeskundige verzorging te genieten en wordt hij niet beschouwd als een niet beschermde lokale mandataris.

Voor de gepensioneerde zelfstandige heeft de volledige opschorting van de pensioenbetaling daarentegen niet tot gevolg dat hij de hoedanigheid van gepensioneerde verliest. Hij behoudt het recht op prestaties in de ziektekostenverzekering en wordt niet beschouwd als niet beschermde lokale mandataris.

Hetgeen voorafgaat, is mutatis mutandis van toepassing op de weduwnaars en weduwen die, na het overlijden van hun echtgenoot, een overlevingspensioen genieten en een politiek mandaat uitoefenen.

De mandataris die zijn politiek mandaat opgenomen heeft uiterlijk de laatste dag van de maand van zijn 65e verjaardag en die pensioengerechtigd wordt in de loop van zijn mandaat, mag voor de verdere duur van de legislatuur de volledige mandatariswedde en het pensioen als ambtenaar, werknemer of zelfstandige onbeperkt cumuleren. Deze regeling geldt enkel als het politiek mandaat is ingegaan vóór de ingangsdatum van het pensioen, en is niet van toepassing op een gepensioneerde die een mandaat opneemt.

10. Systeem van terbeschikkingstelling, voorafgaand aan het pensioen, voor het onderwijzend personeel

De personeelsleden uit het onderwijs die gebruik maken van het systeem van terbeschikkingstelling voorafgaand aan het pensioen zijn onderworpen aan een regeling die sterke gelijkenissen vertoont met diegene die van toepassing is op de gepensioneerden.

Tijdens de terbeschikkingstelling, die de oppensioenstelling onmiddellijk voorafgaat, wordt aan de betrokken personeelsleden een wachtgeld toegekend dat een percentage bedraagt van de laatste activiteitswedde. Op dat wachtgeld worden, zoals op de wedde, socialezekerheidsbijdragen betaald waardoor de betrokkenen hun bijdrageverplichtingen in de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging vervullen.

Indien het wachtgeld niet meer wordt uitgekeerd wegens de uitoefening van een lokaal politiek mandaat, waarvan de wedde te hoog is om het als een toegelaten activiteit te beschouwen, zullen de vereiste socialezekerheidsbijdragen niet meer worden betaald en vervult betrokkene dus niet langer zijn bijdrageverplichtingen.

Een personeelslid van het onderwijs ingeschakeld in het systeem van terbeschikkingstelling voorafgaand aan het pensioen, waarvan de uitbetaling van het wachtgeld geschorst wordt, is dus een niet-beschermd lokaal mandataris die gebruik moet maken van het suppletief sociaal statuut.

11. Werklozen en werklozen met bedrijfstoeslag

Indien een werkloze of een werkloze met bedrijfstoeslag een uitvoerend gemeentelijk mandaat opneemt, wordt krachtens de vigerende werkloosheidsreglementering het gedeelte van de aan het politiek mandaat verbonden wedde, dat 13,98 EUR per dag overschrijdt, in mindering gebracht van het bedrag van de werkloosheidsuitkering. Evenwel, ongeacht het bedrag van de wedde, behoudt de mandataris steeds een minimumbedrag van 0,12 EUR per dag aan werkloosheidsuitkering. De betaling van dit gewaarborgde minimumbedrag zorgt ervoor dat de betrokkene zijn sociale bescherming behoudt die verbonden is aan het statuut van werkloze. Werklozen en werklozen met bedrijfstoeslag zijn derhalve GEEN niet-beschermd lokale mandatarissen.

Bovendien zal de mandataris, op grond van artikel 42, § 2, 3° van het werkloosheidsbesluit, onmiddellijk na het neerleggen van zijn mandaat opnieuw gerechtigd zijn op werkloosheidsuitkeringen zonder dat hij eerst weer een wachttermijn moet doorlopen.

12. Personen die niet beroepsactief zijn

Personen die geen beroepsactiviteit uitoefenen, moeten met het oog op het genot van prestaties in de tak geneeskundige verzorging, persoonlijke bijdragen betalen aan het ziekenfonds voor zover zij hiervan niet via een van de echtgenoot afgeleid recht kunnen genieten. Personen die er aldus toe gehouden zijn om zelf bijdragen te betalen voor een minimale sociale bescherming, zijn, indien zij een gemeentelijk uitvoerend mandaat bekleden, niet-beschermd lokale mandatarissen.

Hetzelfde geldt voor de niet-beroepsactieve personen die, vóór zij een lokaal politiek mandaat opnamen, persoon ten laste waren en enkel via een van de echtgenoot afgeleid recht sociale bescherming genoten (vb. huisvrouwen). Ingevolge de opname van het politiek mandaat en de daaruit voortvloeiende inkomsten zijn zij namelijk niet langer meer persoon ten laste. Als persoon ten laste voor de sector geneeskundige verzorging kan enkel worden beschouwd de persoon waarvan het toegelaten inkomen per kwartaal niet meer bedraagt dan een bedrag dat terug te vinden is op de website van het RIZIV (<http://www.riziv.fgov.be/nl/themas/kost-terugbetaling/verzekerbaarheid/Paginas/personen-ten-laste->

13. Gehandicapten

Indien een mindervalide die gerechtigd is op een gehandicaptenuitkering een uitvoerend politiek mandaat gaat opnemen op lokaal niveau, zal de betaling van zijn uitkering geschorst worden omdat het bedrag van de aan zijn mandaat verbonden wedde in mindering wordt gebracht van het bedrag van de uitkering.

Alhoewel de mindervalide in een dergelijk geval geen uitkering meer ontvangt, zal hij verder sociale bescherming blijven genieten voor de geneeskundige verzorging zonder dat hij zelf bijdragen moet gaan betalen. De medische erkenning als mindervalide zorgt er namelijk voor dat hij het sociaal statuut van gehandicapte behoudt. Gehandicapten zijn derhalve GEEN niet beschermde lokale mandatarissen.

Wordt een persoon die een tegemoetkoming aan gehandicapten geniet (uitkering als vervangingsinkomen, integratie-uitkering of tegemoetkoming voor hulp aan bejaarden) bekleed met een politiek mandaat op lokaal niveau, dan is hij verplicht de Directie-generaal Personen met een handicap van de FOD Sociale Zekerheid (Administratief Centrum Kruidtuin, Finance Tower, Kruidtuinlaan 50, bus 50 te 1000 Brussel) zonder verwijl hiervan in kennis te stellen indien het bedrag van de bezoldiging die aan zijn mandaat verbonden is, een verhoging betekent van 20% van zijn inkomsten of van het totale gezinsinkomen. Het bedrag van de tegemoetkomingen wordt bepaald op basis van de inkomsten van de gehandicapte persoon en de personen met wie hij samenwoont.

14. Jongeren van minder dan 25 jaar

Jongeren van minder dan 25 jaar (vb. studenten) blijven tijdens de uitoefening van een uitvoerend politiek mandaat op lokaal niveau verder genieten van prestaties in de tak geneeskundige verzorging via een (van de ouders) afgeleid recht en dit tot de leeftijd van 25 jaar. De hoedanigheid "kind persoon ten laste" hangt niet af van de inkomensvoorwaarde voor niet beroepsactieve personen. De jongeren van minder dan 25 jaar die de hoedanigheid van gerechtigde zonder de betaling van bijdragen (vb. werknemers, zelfstandigen...) of een andere hoedanigheid van persoon ten laste (vb. huisvrouwen) verkrijgen, verliezen de hoedanigheid van kind persoon ten laste.

De uit het mandaat voortvloeiende inkomsten hebben niet tot gevolg dat de jongere de hoedanigheid van persoon ten laste verliest. De jongeren van minder dan 25 jaar oud zijn dan ook GEEN niet beschermde lokale mandatarissen.

De jongeren de leeftijd van 25 jaar hebben bereikt, kunnen niet meer beschouwd worden als ten laste van de ouders en kunnen bijgevolg niet langer afgeleide rechten uitoefenen in de sociale zekerheid. Jongeren van 25 jaar of ouder worden, indien zij een gemeentelijk mandaat uitoefenen, dus beschouwd als niet beschermde lokale mandatarissen.

15. Meewerkende echtgenoot van een zelfstandige

De meewerkende echtgenoot van een zelfstandige is onderworpen aan het volledige sociaal statuut van de zelfstandigen (maxi-statuuut) en moet zich de dag van de aanvang van de activiteit aansluiten bij het sociaal verzekeringsfonds waarbij hun echtgenoot aangesloten is. Zij betalen bijdragen zoals een

zelfstandige in hoofdberoep, berekend op de eigen inkomsten van de meewerkende echtgenoot, en genieten van een volwaardige en volledige dekking binnen het sociaal statuut van de zelfstandigen: eigen pensioen, gezondheidszorg, arbeidsongeschiktheid, invaliditeit en moederschapsverzekering.

De onderwerping geldt niet voor de meewerkende echtgenoten die geboren zijn vóór 1-1-1956. Zij worden beschouwd als persoon ten laste van de geholpen zelfstandige, en genieten in die hoedanigheid afgeleide rechten inzake gezondheidszorg. Zij zijn verplicht onderworpen aan het mini-statuuut waardoor zij verzekerd worden tegen arbeidsongeschiktheid, invaliditeit en moederschap. Zij kunnen zich wel vrijwillig onderwerpen aan het volledige statuut van zelfstandigen.

De mandataris die als meewerkende echtgenoot van een zelfstandige in het maxi-statuuut werkzaam blijft, is GEEN niet beschermde lokale mandatarissen. Als de mandataris als meewerkende echtgenoot in het mini-statuuut werkzaam blijft, is het WEL een niet beschermde lokale mandataris.

Het sociaal statuut

Overeenkomstig artikel 37quater van de wet van 29-6-1981 worden voormelde niet beschermde lokale mandatarissen door het lokaal of provinciaal bestuur onderworpen aan:

- de ziekte- en invaliditeitsverzekering, tak uitkeringen en tak gezondheidszorgen;
- de werkloosheidsverzekering;
- de kinderbijslagregeling van het socialezekerheidsstelsel voor de werknemers.

De verschuldigde werknemers- en werkgeversbijdragen worden berekend op het volledige bedrag van de wedde van de mandatarissen en worden aangegeven bij en betaald aan de RSZ op basis van de socialezekerheidsaangifte. Op deze wedde is eveneens de bijzondere bijdrage voor de sociale zekerheid en de bijdrage voor het Asbestfonds verschuldigd.

De niet beschermde lokale mandatarissen vallen niet onder de toepassing van de arbeidsongevallen- en beroepsziektenregeling van de privésector, noch onder deze van de publieke sector. Dit betekent dat het aan het lokaal of provinciaal bestuur toekomt deze risico's voor de mandatarissen tijdens de uitoefening van hun functies te dekken.

De niet beschermde mandataris is niet onderworpen aan de pensioenregeling van de werknemers. De RSZ int geen pensioenbijdragen op de wedde van de niet beschermde mandataris. Het pensioen valt rechtstreeks ten laste van het bestuur.

Procedure

Elke beschermde en niet beschermde lokale mandataris moet zijn hoedanigheid aan het bestuur bevestigen met een verklaring op erewoord. De verklaring op erewoord wordt aangevuld met de noodzakelijke informatie of documenten om de toestand van de mandataris inzake al of niet bescherming op het gebied van geneeskundige verzorging vast te stellen.

De procedure van kennisgeving die de niet beschermde lokale mandataris in acht moet nemen, en de vereiste bewijsstukken om te kunnen genieten van het suppletief sociaal statuut, zijn vastgelegd in het Koninklijk Besluit van 2-8-2002.

Binnen een termijn van twee jaar moet de verklaring op erewoord van de niet beschermde mandataris gestaafd worden door een attest van het ziekenfonds waarbij de betrokken mandataris aangesloten is. Dit attest moet jaarlijks aan het bestuur bezorgd worden en dit tot twee jaar na het einde van het laatst uitgeoefende mandaat.

Verplichting van de lokale besturen tot het betalen van bijkomende bedragen aan de mandatarissen

1. Vakantiegeld en eindejaarspremie

Op grond van artikel 70 en artikel 274, § 5 van het Vlaams Gemeentedecreet en artikel 38 van de wet van 8-7-1976 hebben de burgemeester, de schepenen, de OCMW-voorzitter en de voorzitter en leden van een districtcollege in het Vlaamse Gewest ook recht op een vakantiegeld en een eindejaarspremie.

Overeenkomstig het Besluit van de Vlaamse Regering van 19-1-2007 worden dit vakantiegeld en deze eindejaarspremie berekend volgens de regels die vastgesteld zijn voor het gemeentepersoneel.

Het vakantiegeld en de eindejaarspremie worden niet beschouwd als een deel van de wedde waardoor er geen socialezekerheidsbijdragen op verschuldigd zijn.

Wel is op het vakantiegeld van de lokale mandatarissen (beschermde en niet beschermde) de egalisatiebijdrage voor de pensioenen verschuldigd.

2. Compenserend voordeel

Artikel 17, § 2 van het Vlaams Gemeentedecreet van 15-7-2005 kent aan de gemeente de bevoegdheid toe om de wedde van een burgemeester of schepenen te verhogen indien deze burgemeester of schepenen beschikt over andere wettelijke of reglementaire bezoldigingen, pensioenen, vergoedingen of toelagen die verminderd worden omwille van de wedde die hij geniet als schepenen of als burgemeester.

De nadere toekenningsmodaliteiten van dit compenserend voordeel worden bepaald in Titel V van het Besluit van 19-1-2007 van de Vlaamse Regering houdende het statuut van de lokale en provinciale mandataris

Dit compenserend bedrag wordt niet beschouwd als een deel van de wedde waardoor er geen socialezekerheidsbijdragen op verschuldigd zijn.

3. Het betalen van bijdragen aan gewezen mandatarissen

Voor een (gewezen) lokale mandataris die na het beëindigen van het politiek mandaat enkel prestaties krachtens de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging kan genieten mits het betalen van een persoonlijke bijdrage aan het ziekenfonds, moet het bestuur waar de mandataris het laatst een mandaat uitgeoefend heeft, de verschuldigde persoonlijke bijdragen ten laste nemen.

De vrijwillige brandweerlieden

Het operationeel personeel van een hulpverleningszone bestaat uit

- de beroepsbrandweermannen;
- de vrijwillige brandweermannen;
- de beroepsambulanciers die geen brandweerman zijn;
- de vrijwillige ambulanciers die geen brandweerman zijn.

Een vrijwillige brandweerman is een personeelslid van de zone voor wie de functie in de zone geen hoofdactiviteit uitmaakt.

Voor de vrijwillige brandweermannen is een bijzondere regeling inzake de onderwerping aan socialezekerheidsbijdragen uitgewerkt in artikel 17quater van het Koninklijk Besluit van 28-11-1969 tot uitvoering van de socialezekerheidswet van 27-6-1969.

De vergoedingen, toegekend aan de vrijwillige brandweerlieden, zijn vrijgesteld van socialezekerheidsbijdragen voor zover deze het bedrag van 785,95 EUR per kwartaal niet overschrijden. Het bedrag van 785,95 EUR volgt de schommelingen van het indexcijfer van de consumptieprijzen en is daartoe gekoppeld aan spilindex 103,14 op 1-1-2000.

Niettegenstaande de tekst van artikel 17quater dienaangaande niets bepaalt, heeft de toenmalige Minister van Sociale Zaken beslist dat het onderscheid dat in de administratieve praktijk vóór 1-1-1991 werd gemaakt tussen enerzijds de vergoedingen voor regelmatige prestaties (steeds onderworpen aan socialezekerheidsbijdragen) en anderzijds de vergoedingen voor uitzonderlijke prestaties (steeds vrijgesteld van socialezekerheidsbijdragen) behouden blijft voor de toepassing van artikel 17quater.

Het voorgaande impliceert dat de vergoedingen die worden toegekend aan de vrijwillige brandweerlieden voor uitzonderlijke prestaties – dit zijn de prestaties voor dewelke de vrijwillige brandweerlieden onverwacht worden opgeroepen, in het bijzonder de bestrijding van branden en het beantwoorden van hulpoproepen in het geval van rampen of in het kader van de dienst 100 – steeds vrijgesteld zijn van socialezekerheidsbijdragen, ongeacht de hoogte van het bedrag.

De vergoedingen die aan de vrijwillige brandweerlieden worden toegekend voor de regelmatige prestaties, zijn vanaf het derde kwartaal van 2017 niet onderworpen aan socialezekerheidsbijdragen voor zover zij het geïndexeerd bedrag van 1.078,95 EUR per kwartaal niet overschrijden. Ingeval deze drempel wordt overschreden, zijn er persoonlijke en patronale bijdragen verschuldigd op het totale bedrag van de betaalde vergoedingen en niet alleen op het gedeelte boven het drempelbedrag.

Voorgaande kwartalen

- 977,25 EUR van het vierde kwartaal van 2010 tot het tweede kwartaal van 2011;
- 996,74 EUR van het derde kwartaal van 2011 tot het eerste kwartaal van 2012;
- 1.016,70 EUR van het tweede kwartaal van 2012 tot het vierde kwartaal van 2012;
- 1.037,06 EUR van het eerste kwartaal van 2013 tot het tweede kwartaal van 2016;
- 1.057,81 EUR van het derde kwartaal van 2016 tot het tweede kwartaal van 2017.

Iedere prestatie van een vrijwillig brandweerman die geen dringend en onvoorspelbaar karakter heeft, wordt beschouwd als een regelmatige prestatie. Het betreft onder meer volgende taken of

opdrachten waarmee de vrijwillige brandweerlieden belast kunnen worden:

- de oefeningen en de opleidingscursussen;
- de wachtdiensten in kazerne of ten huize behalve uitzonderlijke en niet te voorziene versterkingen;
- de vergoeding of het contingent aan uren voorzien voor:
 - de officier-dienstchef;
 - de administratieve taken;
 - het onderhoud van de voertuigen;
 - het onderhoud van het materieel.

Een vrijwillige brandweerman kan in dezelfde hulpverleningszone kan niet tegelijkertijd beroepsbrandweerman en vrijwillige brandweerman zijn. Als de RSZ de cumulatie vaststelt, worden alle bezoldigingen van de brandweerman onderwerpen aan socialezekerheidsbijdragen uit hoofde van zijn beroepsactiviteit.

Opmerking:

De vergoedingen aan een vrijwillige ambulancier die geen brandweerman is, zijn onderworpen aan socialezekerheidsbijdragen. De vrijwillige ambulanciers die geen brevet van brandweerman hebben, zijn voor alle prestaties in het kader van de dienst 100, inclusief de interventies met een ziekenwagen naar aanleiding van een noodoproep of een brandmelding, onderworpen aan socialezekerheidsbijdragen.

Onthaalouders 'sui generis'

Een onthaalouder 'sui generis', is een natuurlijk persoon die aangesloten is bij een door een Gemeenschap erkende dienst voor de opvang van kinderen in een woning voor de opvang in gezinsverband en die niet verbonden is door een arbeidsovereenkomst met deze dienst.

De dienst voor opvanggezinnen dient erkend te worden door de bevoegde instelling krachtens

- het besluit van 27 februari 2003 van de Regering van de Franse Gemeenschap houdende algemene reglementering inzake opvangvoorzieningen of
- het besluit van de Vlaamse Regering van 9 mei 2014 houdende de procedures voor de aanvraag en de toekenning van de vergunning en de subsidies voor gezinsopvang en groepsopvang van baby's en peuters of
- het besluit van de Regering van de Duitstalige Gemeenschap van 22 mei 2014 betreffende de kinderopvangdiensten en andere vormen van kinderopvang. .

De erkende opvangdienst wordt als werkgever van de onthaalouder beschouwd.

Bijkomende informatie DmfAPPL - aangifte van onthaalouders

In DMFAPPL worden onthaalouders aangegeven in blok 90012 "werknemerslijn" met het specifiek werknemerskengetal **761**.

Hun bijdragen worden op een bijzondere manier berekend.

De onthaalouders die werden aangeworven met een arbeidsovereenkomst in het kader van het pilootproject, moeten aangegeven worden als gewone werknemers met werknemerskengetal **101** en statuut "**D1**" in de zone 00053 van blok 90196 "tewerkstelling van de werknemerslijn".

Kunstenaars

Een kunstenaar kan bij een werkgever/opdrachtgever artistieke prestaties leveren en/of artistieke werken produceren:

- met een arbeidsovereenkomst;
- zonder arbeidsovereenkomst in het stelsel 'artikel 1bis';
- zonder arbeidsovereenkomst in het kader van de kleine vergoedingsregeling.

Het stelsel 'artikel 1bis' en het visum kunstenaar

Ingevolge artikel 1bis van de wet van 27 juni 1969 is de wet eveneens van toepassing op de personen die niet door een arbeidsovereenkomst kunnen verbonden zijn, omdat een of meerdere essentiële elementen ontbreken voor het bestaan van een arbeidsovereenkomst in de zin van de wet van 3 juli 1978, en die tegen betaling van een loon prestaties leveren of werken produceren van artistieke aard, in opdracht van een natuurlijke of rechtspersoon. In dat geval wordt de opdrachtgever als werkgever beschouwd, en moet hij alle verplichtingen die op een werkgever rusten naleven (identificatie bij de RSZ, Dimona en DmfA aangiften, betaling van de bijdragen, ...).

Deze bepaling vindt geen toepassing wanneer de persoon die de artistieke prestatie levert of het artistieke werk produceert, deze artistieke prestatie levert of dit artistieke werk produceert ter gelegenheid van gebeurtenissen in zijn of haar familie.

Deze bepalingen vinden geen toepassing op de personen die artistieke prestaties leveren en/of artistieke werken produceren in het kader van de rechtspersoon waarvan ze mandataris zijn, zoals bedoeld in artikel 3, §1, alinea 4 van het koninklijk besluit nr. 38 van 27 juli 1967 betreffende de inrichting van het sociaal statuut der zelfstandigen.

Onder "het leveren van artistieke prestaties en/of het produceren van artistieke werken" dient te worden verstaan "de creatie en/of uitvoering of interpretatie van artistieke oeuvres in de audiovisuele en de beeldende kunsten, in de muziek, de literatuur, het spektakel, het theater en de choreografie.

Het is de Commissie Kunstenaars die beoordeelt op basis van deze definitie en op basis van een methodologie vastgelegd in haar huishoudelijk reglement, of de betrokkene prestaties levert of werken produceert van artistieke aard in de zin van artikel 1bis en die het visum kunstenaars levert.

Meer informatie aangaande het aanvragen van het visum kunstenaars is beschikbaar op de website van de FOD Sociale Zekerheid (<https://socialsecurity.belgium.be/nl/kunstenaarsstatuut>).

De vergoedingen die aan een kunstenaar worden toegekend voor de geleverde prestaties of de geproduceerde werken van artistieke aard worden beschouwd als loon waarop socialezekerheidsbijdragen verschuldigd zijn.

De kleine vergoedingsregeling en de kunstenaarskaart

In werking getreden op 1 juli 2004 en gemaakt voor kunstenaars 'amateurs' (artistieke activiteiten op

kleine schaal) is een specifieke regeling van kracht die uitdrukkelijk regelt dat kunstenaars die voor hun artistieke prestaties of werken slechts een kleine vergoeding ontvangen, niet onder toepassing van de sociale zekerheidswetgeving vallen (en dus niet bij de RSZ moeten worden aangegeven). Gezien de specificiteit van artistieke activiteiten en de grote diversiteit aan kosten die zulke activiteiten met zich kunnen meebrengen, is het in de praktijk niet eenvoudig om aan te tonen dat de toegekende vergoedingen effectief louter kostendekkend zijn.

Concreet wordt iedere vergoeding voor een artistieke prestatie, die niet groter is dan 100,00 EUR (**124,66 EUR in 2017**) per dag, geacht een onkostenvergoeding te zijn zonder dat daarvoor een bewijs moet worden geleverd. De kunstenaar zelf mag per kalenderjaar niet meer dan 2.000,00 EUR (**2.493,27 EUR in 2017**) ontvangen voor het geheel van zijn artistieke prestaties. Het gaat hier om het volledige bedrag dat de opdrachtgever aan de kunstenaar betaalt (alle kosten, dus ook verplaatsingskosten, inbegrepen). Indien de betrokken artiest op één dag voor meerdere opdrachtgevers prestaties levert, mag de vergoeding het maximale dagbedrag per opdrachtgever bedragen; het jaarmaximum blijft echter ongewijzigd. Ook is het aantal dagen waarop een kunstenaar prestaties mag leveren waarvoor deze bijzondere regeling geldt, beperkt tot 30 dagen per kalenderjaar, en tot maximum 7 opeenvolgende dagen bij één opdrachtgever.

De genoemde bedragen gelden voor het jaar 2004. Deze bedragen worden ieder jaar aangepast in functie van de evolutie van de gezondheidsindex. De bedragen die gelden voor een bepaald jaar (= het basisbedrag, vermenigvuldigd met het gezondheidsindexcijfer van september van het voorafgaande jaar, gedeeld door het gezondheidsindexcijfer van september 2003) worden telkens in december van het voorafgaande jaar bekendgemaakt.. Rekening houdend met het veralgemeende systeem van indexblokkering wordt zowel voor de referte-index van september 2003 als voor de gezondheidsindex van september 2015 de afgevlakte index gebruikt.

Vorige bedragen

Voor het jaar 2012 is het jaarbedrag 2.361,52 EUR en het dagbedrag 118,08 EUR.

Voor het jaar 2013 is het jaarbedrag 2.418,07 EUR en het dagbedrag 120,90 EUR.

Voor het jaar 2014 is het jaarbedrag 2.444,21 EUR en het dagbedrag 122,21 EUR.

Voor het jaar 2015 is het jaarbedrag 2.444,74 EUR en het dagbedrag 122,24 EUR.

Voor het jaar 2016 is het jaarbedrag 2.466,34 EUR en het dagbedrag 123,32 EUR.

Deze specifieke regeling geldt niet voor de personen die op het ogenblik dat zij de bedoelde prestaties leveren, reeds met dezelfde opdrachtgever verbonden zijn door een arbeidsovereenkomst, een aannemingsovereenkomst of een statutaire aanstelling, tenzij ze kunnen aantonen dat de prestaties van de verschillende activiteiten duidelijk verschillend van aard zijn. Deze regeling kan evenmin gecumuleerd worden met de specifieke vrijstellingsregeling voor vrijwilligers voor gelijkaardige prestaties, ook niet indien ze geleverd worden voor verschillende opdrachtgevers.

Indien het jaarbedrag of het aantal toegestane dagen door de kunstenaar overschreden wordt, moet hij door de opdrachtgever die hem op dat moment tewerkstelt bij de RSZ worden aangegeven, evenals door alle opdrachtgevers die hem tijdens de rest van het jaar nog zullen tewerkstellen. Indien het gaat om opdrachtgevers voor wie de kunstenaar reeds vroeger in het jaar prestaties leverde, moeten zij ook die prestaties aangeven.

Indien bij een bepaalde opdrachtgever het dagbedrag wordt overschreden zelfs zonder dat het jaarbedrag overschreden wordt, is de kunstenaar onderworpen voor alle vergoedingen die hij tijdens het kalenderjaar van die opdrachtgever ontvangt.

De regelgeving voorziet ook dat de betrokken kunstenaars een « kunstenaarskaart » moeten aanvragen

. Op die manier kunnen de opdrachtgevers vaststellen of de kunstenaar in aanmerking komt voor de bijzondere regeling. De kunstenaars moeten ook in het bezit zijn van een prestatiestaat die ze invullen en door hun opdrachtgever laten ondertekenen.

Bij het ontbreken van de kaart en/of prestatiestaat of in geval van onvolledige of valse vermeldingen op deze laatste, kunnen noch de kunstenaar, noch de opdrachtgever aanspraak maken op deze regeling tijdens gans het lopend kalenderjaar. In dat geval zal de kunstenaar onderworpen worden aan de sociale zekerheid; de opdrachtgever wordt als de werkgever beschouwd.

De kunstenaarskaart en de prestatiestaat, die de kunstenaar op de werkplek ter beschikking moet houden voor de inspectiediensten, worden uitgereikt door de Commissie Kunstenaars.

Meer informatie over de kunstenaarskaart kan men terugvinden op de website van de FOD Sociale Zekerheid (<https://socialsecurity.belgium.be/nl/kunstenaarsstatuut>)

De Commissie Kunstenaars

De Commissie Kunstenaars is opgericht met als doel:

1. op hun verzoek, de kunstenaars informeren over hun rechten en plichten inzake sociale zekerheid voortvloeiend uit de onderwerping aan de sociale zekerheid der werknemers of aan het sociaal statuut der zelfstandigen;
2. op verzoek van een kunstenaar of op eigen initiatief, adviezen verlenen over de vraag of de aansluiting van een kunstenaar bij het socialeverzekeringsstelsel der zelfstandigen in overeenstemming is met de socio-economische realiteit;
3. het afleveren, op verzoek van een kunstenaar, van een zelfstandigheidsverklaring. Tijdens de geldigheidsduur van de zelfstandigheidsverklaring wordt de kunstenaar op onweerlegbare wijze, vermoed een zelfstandige beroepsbezigheid uit te oefenen met betrekking tot de artistieke prestaties en/of artistieke werken waarvoor de zelfstandigheidsverklaring werd toegekend;
4. het afleveren van de kunstenaarskaart in het kader van de kleine vergoedingsregeling;
5. het afleveren van het visum bedoeld in artikel 1 van de wet van 27 juni 1969;
6. het verstrekken van adviezen over ontwerpen van wetten, van besluiten en over alle normontwerpen die haar door de auteur van deze ontwerpen werden voorgelegd.

Voor meer informatie over de modaliteiten van de Commissie Kunstenaars, kan men terecht op de website van de FOD Sociale Zekerheid (<https://socialsecurity.belgium.be/nl/kunstenaarsstatuut>).

De Commissie Kunstenaars kan gecontacteerd worden op het volgend adres:

Commissie Kunstenaars
FOD Sociale Zekerheid
Administratief Centrum Kruidtuin
Finance Tower
DG Sociaal Beleid
Kruidtuinlaan 50, bus 115

1000 Brussel

E-mail: kunstenaars@minsoc.fed.be

 Bijkomende informatie DmfAPPL - kunstenaars in het stelsel 'artikel 1bis'

Onderwerping

Kunstenaars, of ze nu aangeworven werden in het kader van een arbeidsovereenkomst of gewoon gelijkgesteld, genieten een **volledige onderwerping** aan de sociale zekerheid en nemen deel aan alle takken van de sociale zekerheid voor werknemers.

Ingevolge het fragmentarisch karakter van de contracten die door de kunstenaars worden gesloten, werd het beheer van hun **jaarlijkse vakantie** gecentraliseerd bij de Rijksdienst voor jaarlijkse vakantie, zowel voor het ontvangen van de bijdragen als voor de betaling van het vakantiegeld. Dit betekent dat de kunstenaar, enkel op gebied van de jaarlijkse vakantie, als arbeider wordt beschouwd en niet als bediende. Bijgevolg zijn hun werkgevers de bijdrage voor jaarlijkse vakantie, zowel de kwartaalbijdrage als het jaarlijkse vakantiedebetbericht, verschuldigd aan de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid en gebeurt de berekening van de bijdragen op basis van de bezoldiging aan 108%.

Er gebeurt ook een centralisatie bij het Federaal Agentschap voor de Kinderbijslag (Famifed) op gebied van het beheer en de storting van **gezinsbijslagen**.

De **arbeidsongevallen- en de beroepsziekteregeling van de privésector** is van toepassing op de kunstenaars. Openbare lokale besturen moeten voor de kunstenaars inzake arbeidsongevallen een verzekeringsovereenkomst afsluiten met een erkende verzekeringsmaatschappij tot dekking van dit risico, en zijn een werkgeversbijdrage van 0,30% en een bijzondere werkgeversbijdrage van 0,02% ten voordele van FEDRIS verschuldigd.

Verschuldigde bijdragen

Het bijdragepercentage voor een kunstenaar beloopt 59,03% (13,07% werknemersbijdrage en 45,96% werkgeversbijdrage) van het loon, berekend aan 108%. Het bijdragepercentage zal verminderd worden met 0,04% vanaf 1-1-2018.

→ De loonmatigingsbijdrage is verschuldigd voor de kunstenaars .

→ De bijzondere bijdrage voor werkloosheid (werknemerskengetal bijdragen 855 en 857) is eveneens verplicht voor de kunstenaars die worden aangegeven onder categorieën die deze bijdrage verschuldigd zijn.

→ De werkgeversbijdragen van 0,30% en 0,02% in het kader van de arbeidsongevallenregeling van de privésector zijn van toepassing op de kunstenaars.

Verminderingen

Er is een specifieke doelgroepvermindering voor kunstenaars voorzien. Deze vermindering is cumuleerbaar met de Sociale Maribel.

Aangifte

In DmfAPPL worden de kunstenaars in het blok 90012 “werknemerslijn” vermeld met het werknemerskengetal 741 en het type 1.

Kunstenaars die in het kader van een statuut worden aangeworven door een werkgever uit de overheidssector, blijven onderworpen aan de sociale zekerheid voor loontrekkenden volgens de regels die eigen zijn aan statutairen (werknemerskengetal 601) en komen niet in aanmerking voor de bijzonderheden die hierboven beschreven zijn.

DIMONA

De verplichtingen aangaande de onmiddellijke aangifte van tewerkstelling (DIMONA) zijn van toepassing voor de kunstenaars.

De monitoren

Worden onder hierna bepaalde voorwaarden vrijgesteld van socialezekerheidsbijdragen de provinciale en plaatselijke besturen alsmede de personen die zij aanstellen:

- als verantwoordelijke leiders, beheerders, huismeesters, monitoren en adjunct-monitoren in de cyclussen voor vakantiesport en de animatoren van socioculturele activiteiten en sportactiviteiten voor de prestaties die zij leveren tijdens de vrije dagen of daggedeelten in het onderwijs;
- voor de prestaties geleverd bij wijze van inleiding, aanschouwelijke voordacht of lezing na 16.30 uur of tijdens de vrije dagen of daggedeelten in het onderwijs;
- als beheerder, huismeester, monitor of bewaker van de door de provinciale en plaatselijke besturen tijdens de schoolvakanties georganiseerde vakantiekolonies, speelpleinen en sportkampen; onder “schoolvakanties” wordt verstaan de kerst- en paasvakantie, de zomervakantie (juli, augustus, september), de herfst- en krokusvakantie.

De activiteiten als monitor worden enkel vrijgesteld van socialezekerheidsbijdragen indien volgende 2 voorwaarden vervuld zijn:

- Deze activiteiten mogen niet meer dan 25 werkdagen in de loop van een kalenderjaar bedragen bij één of meer werkgevers.
- Vóór elke tewerkstelling dient de werkgever voor elke dag een Dimona-aangifte met de code "A17" te verrichten bij de RSZ.

Opmerkingen:

- Indien de tewerkstelling de 25 werkdagen overschrijdt, zijn socialezekerheidsbijdragen verschuldigd op de volledige periode vanaf de eerste dag van de tewerkstelling.
- Een laattijdige aangifte bij Dimona geeft automatisch aanleiding tot onderwerping aan socialezekerheidsbijdragen.

Cumulatie van de vrijstellingen als student en monitor.

In de praktijk worden tijdens de zomervakantie vaak studenten aangeworven als speelpleinmonitoren. Zij kunnen in dit geval:

- ofwel aangeworven worden als student;
- ofwel aangeworven worden als speelpleinmonitor.

Een student kan tijdens hetzelfde kalenderjaar met vrijstelling van socialezekerheidsbijdragen gedurende 25 dagen tewerkgesteld worden als monitor en gedurende 475 uren arbeidsprestaties verrichten met een studentenovereenkomst voor zover de vrijstellingsvoorwaarden voor elk van beide tewerkstellingen vervuld zijn. De dagen van tewerkstelling als monitor worden niet in mindering gebracht van het studentencontingent.

De studenten

Kunnen als student worden beschouwd de jongeren van 15 jaar of ouder die niet meer aan de voltijdse leerplicht onderworpen zijn.

Iedere bezoldigde overeenkomst als student is onderworpen aan socialezekerheidsbijdragen, behalve

- indien de student werkt op basis van een studentenovereenkomst zoals bedoeld bij Titel VII van de arbeidsovereenkomstenwet van 3 juli 1978 (<http://www.werk.belgie.be/defaultTab.aspx?id=41944>)
- voor maximum 475 uren bij één of meerdere werkgevers (= het contingent)
- buiten de periodes van verplichte aanwezigheid in de onderwijsinstelling. Onder periodes van verplichte aanwezigheid in de onderwijsinstelling wordt verstaan: de momenten waarop de student geacht wordt de lessen of activiteiten te volgen aan de onderwijsinstelling waaraan hij verbonden is.

Hij en zijn werkgever zijn dan geen gewone socialezekerheidsbijdragen verschuldigd, maar enkel een "solidariteitsbijdrage"

De studentenovereenkomst

Wanneer een werkgever met een student een studentenovereenkomst kan afsluiten, dan moet hij dat ook doen. Het is dus geen vrije keuze, ook al kiezen de student en de werkgever er voor om de tewerkstelling gewoon aan te geven en het systeem met de solidariteitsbijdragen voor studenten niet toe te passen.

Een student kan een studentenovereenkomst afsluiten als hij

- ofwel onderwijs met **volledig leerplan** volgt,
- ofwel **deeltijds onderwijs** of onderwijs met een **beperkt leerplan** volgt, in het stelsel van '**alternerend leren**', en cumulatief aan de volgende voorwaarden voldoet:
 - het gevolgde onderwijssysteem bestaat enerzijds uit een theoretische opleiding in een onderwijsinstelling of opleidingscentrum, ingericht, gesubsidieerd of erkend door de bevoegde overheid, en anderzijds een praktische opleiding op een werkplek (dit betreft zowel de onderworpen als de niet onderworpen leerlingen die een alternerende opleiding volgen);

- de studentenovereenkomst wordt gesloten met een andere werkgever dan deze waarbij hij zijn praktische opleiding volgt op de werkplek;
- de prestaties als student vinden plaats buiten de uren dat de student verwacht wordt zijn theoretische opleiding te volgen of aanwezig te zijn op de werkplek;
- de student geniet niet van een werkloosheidsuitkering of een inschakelingsuitkering.

De jongere die **enkel** een theoretische opleiding volgt, kan een studentenovereenkomst sluiten, maar enkel gedurende de schoolvakanties

Opgelet:

- De overige personen die onderwijs met beperkt leerplan of avondschool volgen, kunnen geen studentenovereenkomst sluiten.
- Een student die ononderbroken gedurende een periode van meer dan 12 maanden werkt bij eenzelfde werkgever, kan geen studentenovereenkomst sluiten, ongeacht of dit nu binnen hetzelfde kalenderjaar is of niet. Onder een ononderbroken periode van 12 maanden wordt verstaan: een overeenkomst van één jaar of opeenvolgende overeenkomsten die samen een jaar omvatten. Niets belet een werkgever dus om dezelfde student tijdens meerdere opeenvolgende jaren te werk te stellen zolang er tussen de verschillende overeenkomsten ook een werkelijke onderbreking is.

Op basis van een ondertekende studentenovereenkomst geeft de werkgever via Dimona het aantal uren aan waarop hij de student zal tewerkstellen (= geplande uren).

Einde studies

Voor een student die in juni zijn studies beëindigt en zijn diploma behaalt, aanvaardt de RSZ dat hij nog tot 30 september van dat jaar kan werken met toepassing van de solidariteitsbijdrage. Dit geldt echter alleen als het gaat om een tewerkstelling die sociaal gezien de kenmerken van studentenwerk heeft. Er wordt dus zeker niet aanvaard dat men voor iemand de solidariteitsbijdrage toepast, wanneer het in feite gaat om een verdoken proefperiode van een gewone arbeidsovereenkomst.

Contingent van 475 uren

De uren worden geteld per kalenderjaar en kunnen vrij gespreid worden over het kalenderjaar. Dit houdt in dat de teller bij het begin van ieder nieuw kalenderjaar op 475 resterende uren wordt gezet. Op basis van de in Dimona aangegeven uren wordt het aantal resterende uren aangepast.

Enkel de uren die effectief gepresteerd worden, moeten worden meegeteld. De uren voor feestdagen, betaalde ziekteperioden en andere uren waarvoor de werkgever een loon betaalt, maar die geen werkelijk gepresteerde arbeidsuren zijn, moeten niet aangegeven worden.

Opgelet: de solidariteitsbijdrage is wel verschuldigd op het loon voor deze uren.

De solidariteitsbijdrage is enkel van toepassing op de eerste 475 uren die in Dimona worden aangegeven met werknemerstype 'STU'. Het is dus het aantal meegedeelde uren op het moment dat de Dimona wordt uitgevoerd (of het moment waarop op basis van de ingediende kwartaalaangifte het contingent wordt aangepast) dat bepalend is voor de berekening van het contingent en niet de datum van tewerkstelling zelf.

Vanaf 1 juli 2016 kan er **gekozen** worden of de solidariteitsbijdrage wordt toegepast of niet. Aangezien dit zowel gevolgen heeft voor de student als voor de werkgever wordt deze keuze best op voorhand besproken en eventueel vastgelegd in de overeenkomst. Het 'type werknemer' dat in Dimona wordt aangegeven bepaalt of het gaat om de solidariteitsbijdrage (STU) of niet (EXT - OTH).

Opgelet: De onderwerping aan de gewone bijdragen heeft geen invloed op de arbeidsovereenkomst die werd afgesloten. De student blijft met andere woorden werken met een studentenovereenkomst. Hij moet enkel als dusdanig (STU) worden aangegeven in Dimona als ook de solidariteitsbijdrage voor studenten wordt toegepast.

Overschrijden van het contingent

Als het contingent wordt overschreden, zijn er socialezekerheidsbijdragen verschuldigd vanaf het 476ste uur.

De toepassing student@work

De student kan het aantal resterende uren (= het aantal uren waarop hij nog kan werken tegen solidariteitsbijdragen) consulteren via de webapplicatie (<https://www.mysocialsecurity.be/student/nl/index.html>) student@work die beschikbaar is op de website www.studentatwork.be (<http://www.studentatwork.be/>). De student kan er ook een attest met het aantal resterende uren afdrukken of verzenden via elektronische post. Dit attest bevat ook een toegangscode waarmee de werkgever zelf het studentencontingent kan raadplegen via de webapplicatie student@work (https://www.socialsecurity.be/site_nl/employer/applics/studentatwork/index.htm) die beschikbaar is op de beveiligde omgeving van de portaal-site van de sociale zekerheid. Deze toegangscode blijft geldig in de maand waarin het attest werd aangemaakt en de twee daaropvolgende maanden.

Combinatie met andere tewerkstellingen

- in de socioculturele sector en bij sportmanifestaties (<https://www.socialsecurity.be/employer/instructions/dmfa/nl/latest/instructions/persons/specific/sportevents.html>): het studentencontingent van 475 uren mag gecumuleerd worden met een tewerkstelling van 25 dagen in de socioculturele sector. De dagen van tewerkstelling in de socioculturele sector moeten wél voorafgaand aan de tewerkstelling worden aangegeven in Dimona (type werknemer 'A17').
- als gelegenhedswerknemer in de horeca (https://www.socialsecurity.be/employer/instructions/dmfa/nl/latest/instructions/socialsecuritycontributions/calculationbase/occasionals_horeca.html): een student kan 475 uren werken met toepassing van de solidariteitsbijdrage voor studenten én 50 dagen als gelegenhedswerknemer horeca) . Voor de gewerkte uren als student - in de horeca of in een andere sector - wordt de solidariteitsbijdrage berekend op het reële loon of op het dagforfait met fooien betaalden (enkel handarbeiders), niet op het forfait horeca gelegenhedsarbeid. Voor de de gewerkte dagen als gelegenhedswerknemer in de horeca worden de gewone bijdragepercentages berekend op een lager uur- of dagforfait (https://www.socialsecurity.be/employer/instructions/dmfa/nl/latest/instructions/socialsecuritycontributions/calculationbase/occasionals_horeca.html) . Voor de uren als student moet in Dimona als type werknemer 'STU' gebruikt worden en voor de dagen als gelegenhedswerknemer 'EXT'.
- als gelegenhedsarbeider in de land- en tuinbouw (<https://www.socialsecurity.be/employer>

/instructions/dmfa/nl/latest/instructions/socialsecuritycontributions/calculationbase/occasionals_agriculture_horticulture.html): een student kan bovenop zijn 475 uren studentenarbeid nog 65 dagen werken als gelegenhedsarbeider in de land- en tuinbouw en eventueel nog 35 dagen als gelegenhedsarbeider in de witloofteelt of de champignonteelt). De uren onder solidariteitsbijdrage hebben geen invloed op het contingent gelegenhedsarbeid, maar de voordelen verbonden aan de twee statuten mogen niet gecombineerd worden. Voor de gewerkte dagen als student (in de land- of tuinbouw of in een andere sector) wordt de solidariteitsbijdrage berekend op het reële loon en niet op het forfait gelegenhedsarbeid land- en tuinbouw. De student kan ook als gelegenhedsarbeider in de land- en tuinbouw werken voor maximaal 65 dagen, eventueel met 35 bijkomende dagen in de witloofteelt, met de gewone bijdragepercentages berekend op het respectievelijke dagforfait land- of tuinbouw. Voor de uren als student moet in Dimona als type werknemer 'STU' gebruikt worden, voor de dagen in de land- en tuinbouw 'EXT'.

De vrijwilligers

Vrijwilliger en vrijwilligerswerk

Een vrijwilliger is een natuurlijke persoon die vrijwilligerswerk verricht.

Vrijwilligerswerk is elke activiteit die voldoet aan de volgende vier voorwaarden:

- De activiteit wordt onbezoldigd en onverplicht verricht.
- De activiteit wordt verricht ten behoeve van:
 - één of meerdere personen, andere dan degene die de activiteit verricht;
 - een groep of organisatie;
 - de samenleving als geheel.
- De activiteit wordt ingericht door een organisatie zonder winstoogmerk (een feitelijke vereniging of een private of publieke rechtspersoon), anders dan het familie- of privéverband van degene die de activiteit verricht.
- De activiteit wordt in de loop van het kalenderjaar niet door dezelfde persoon of dezelfde organisatie verricht in het kader van een arbeidsovereenkomst, een aannemingsovereenkomst of een statutaire aanstelling.

Alle soorten arbeidsprestaties die door personen occasioneel, onbezoldigd en onverplicht verricht worden ten behoeve van een plaatselijk of provinciaal bestuur, kunnen beschouwd worden als vrijwilligerswerk.

Worden niet aanzien als vrijwilligerswerk:

- de activiteiten, verricht door het vrijwillig brandweerpersoneel of verricht in het kader van de dringende geneeskundige hulpverlening;
- het leveren van artistieke prestaties en/of het produceren van artistieke werken door een kunstenaar in de kleine vergoedingsregeling.

De vergoedingen voor het vrijwilligerswerk

Vrijwilligerswerk is steeds onbezoldigd: vrijwilligers worden verondersteld voor de geleverde prestaties geen loon te ontvangen.

Het onbezoldigd karakter van het vrijwilligerswerk verhindert niet dat de organisatie de door de vrijwilliger gemaakte kosten kan vergoeden. Aan een vrijwilliger kunnen enkel en alleen vergoedingen worden toegekend die de terugbetaling zijn van kosten die hij/zij in het kader van zijn/haar vrijwilligersactiviteiten heeft verricht.

De realiteit en omvang van deze kosten moeten niet bewezen worden, voor zover het totaal van de ontvangen vergoedingen niet meer bedraagt dan 24,79 EUR per dag en 991,57 EUR per jaar. Deze beide bedragen zijn gekoppeld aan de evolutie van het indexcijfer van de consumptieprijzen en worden op 1 januari van elk kalenderjaar aangepast.

Voor het jaar 2017 mogen de vrijwilligersvergoedingen niet meer bedragen dan 33,36 EUR per dag en 1.334,55 EUR per jaar.

Bedragen voor voorgaande jaren

- 1.161,82 EUR per jaar en 29,05 per dag vanaf 2008;
- 1.208,72 EUR per jaar en 30,22 per dag vanaf 2009;
- 1.232,92 EUR per jaar en 30,82 per dag vanaf 2011;
- 1.257,51 EUR per jaar en 31,44 per dag vanaf 2012;
- 1.308,38 EUR per jaar en 32,71 per dag vanaf 2013.

Alsdan worden deze vergoedingen verondersteld uitsluitend de forfaitaire terugbetaling te vertegenwoordigen van werkelijke kosten zoals:

- de kosten voor de verplaatsingen die de vrijwilligers met hun eigen vervoermiddel of met het gemeenschappelijk openbaar vervoer afleggen tussen hun woonplaats en de zetel van de instelling of de plaats van waaruit de activiteiten worden georganiseerd of de plaatsen die met de activiteiten verband houden maar die geen vaste plaats van activiteit zijn;
- de verblijfskosten (kosten voor verfrissingen en maaltijden);
- alle andere kosten waarvoor het wegens de aard en het geringe bedrag niet gebruikelijk is bewijsstukken voor te leggen (kosten i.v.m. sportuitrusting, telefoon, fax, briefwisseling, documentatie, enz.).

Bedraagt het totaal van de forfaitaire vergoedingen die een vrijwilliger ontvangt van één of meerdere organisaties, meer dan 33,36 EUR per dag of 1.334,55 EUR per jaar, dan kunnen deze enkel als een terugbetaling van gemaakte kosten worden beschouwd, indien de realiteit en het bedrag van deze kosten kunnen aangetoond worden aan de hand van bewijskrachtige documenten.

De forfaitaire en reële kostenvergoedingen mogen in hoofde van een vrijwilliger niet gecombineerd worden in de loop van een kalenderjaar.

In afwijking hiervan is de combinatie van een forfaitaire kostenvergoeding met een terugbetaling van de reële vervoerskosten mogelijk voor maximaal 2.000 kilometer per jaar. Als de vrijwilliger zich verplaatst met een eigen voertuig (auto, motorfiets of bromfiets), wordt het bedrag van de reële vervoerskosten van 1-7-2016 tot 1-7-2017 berekend op basis van een vergoeding van 0,3363 EUR per kilometer. Als de vrijwilliger zich verplaatst met zijn eigen fiets, wordt het bedrag berekend op basis van een

verplaatsingsvergoeding van 0,23 EUR per kilometer.

De totale verplaatsingsvergoeding voor het gebruik van het openbaar vervoer, de eigen fiets of het eigen voertuig mag per jaar en per vrijwilliger het bedrag van 2.000 maal de kilometervergoeding voor het eigen voertuig niet overschrijden.

Indien een bestuur vergoedingen uitbetaalt aan een vrijwilliger, moet elke vrijwilliger ingelicht worden over welke vergoedingen betaald zullen worden en in welke gevallen deze betaling zal plaatsvinden. Deze informatieplicht moet vervuld worden, alvorens de vrijwilliger een vrijwilligersactiviteit aanvat.

Verschuldigde socialezekerheidsbijdragen

De aan de vrijwilligers toegekende kostenvergoedingen zijn vrijgesteld van socialezekerheidsbijdragen.

Indien het grensbedrag van de forfaitaire vergoedingen per dag of per jaar overschreden wordt en indien de gemaakte kosten niet bewezen kunnen worden, dan worden de geleverde prestaties niet meer aanzien als een vrijwilligersactiviteit. De RSZ beschouwt deze persoon niet meer als een vrijwilliger, maar als een contractuele werknemer. De aan hem/haar toegekende vergoedingen worden beschouwd als loon waarop socialezekerheidsbijdragen verschuldigd zijn in het stelsel van de werknemers. De werknemer dient aangegeven te worden in Dimona en de vergoedingen dienen vermeld te worden in de DmfAPPL.

Cumulatie van vrijwilligerswerk met een andere tewerkstelling bij hetzelfde bestuur

Vrijwilligerswerk kan niet door dezelfde persoon en voor dezelfde organisatie worden verricht in het kader van een arbeidsovereenkomst, een statutaire aanstelling of een dienstencontract.

Werknemers kunnen wel vrijwilligerswerk verrichten voor rekening van hun werkgever indien en de vrijwilligersactiviteiten niet in het verlengde liggen van de activiteiten die zij normaal uitvoeren in het kader van hun bezoldigde arbeidsbetrekking.

De cumulatie tijdens hetzelfde kalenderjaar en bij dezelfde werkgever van een vrijstelling van socialezekerheidsbijdragen als vrijwilliger en een vrijstelling van socialezekerheidsbijdragen als monitor en/of student is mogelijk, indien en voor zover voldaan is aan de vrijstellingsvoorwaarden van elk van deze regelingen. Aangezien een student en een monitor een arbeidsovereenkomst hebben en een vrijwilliger bij dezelfde werkgever niet tezelfdertijd voor gelijkaardige activiteiten kan tewerkgesteld worden met een arbeidsovereenkomst, kunnen de vrijwilligersactiviteiten slechts uitgevoerd worden vóór de begindatum of na de einddatum van de arbeidsovereenkomst als monitor of als student.

In principe kan dat wel vóór de begindatum of na de einddatum van de arbeidsovereenkomst, maar het is duidelijk dat er daarvoor een goede reden moet zijn en dat de RSZ dit zeker niet zal aanvaarden als blijkt dat het opzet het omzeilen van de vrijstellingsvoorwaarden van de studenten- of monitorenreglementering is.

Geen Dimona-aangifte of DmfAPPL-aangifte

De vrijwilligers die uitsluitend van socialezekerheidsbijdragen vrijgestelde vergoedingen ontvangen, worden uitdrukkelijk uitgesloten van de Dimona-verplichting. Dit impliceert dat de vrijwilligers door de opdrachtgever NIET aangegeven dienen te worden in Dimona.

Zij dienen evenmin vermeld te worden op de multifunctionele kwartaalaangifte voor sociale zekerheid (DmfAPPL).

Teneinde controle op de vrijwilligersregeling te kunnen uitoefenen dienen de provinciale en plaatselijke besturen een nominatieve lijst bij te houden waarin per kalenderjaar voor elke vrijwilliger de door het bestuur toegekende vergoedingen worden vermeld. Deze lijst moet te allen tijde voorgelegd kunnen worden aan de Inspectie van de RSZ.

De leerlingen – alternerend leren

Een leerling is een persoon die in het kader van een alternerende opleiding verbonden is met een werkgever door een overeenkomst die

- geen arbeidsovereenkomst is;
- geen omscholingsovereenkomst voor een gehandicapte jongere is.

Onder alternerende opleiding wordt verstaan elke situatie die beantwoordt aan alle volgende voorwaarden samen:

- de opleiding leidt tot een beroepskwalificatie;
- de opleiding bestaat uit een deel op de werkvloer en een deel in een onderwijs- of opleidingsinstelling; de twee delen vormen samen één enkel opleidingsplan, zijn op elkaar afgestemd en wisselen elkaar geregeld af;
- het deel op de werkvloer voorziet op jaarbasis een gemiddelde arbeidsduur van minstens 20 uren per week;
- het deel in de onderwijs- of opleidingsinstelling omvat op jaarbasis:
 - minstens 240 uren voor de jongeren die onderworpen zijn aan de deeltijdse leerplicht
 - minstens 150 uren voor de jongeren die niet onderworpen zijn aan de deeltijdse leerplicht waarbij
 - het aantal uren berekend kan worden naar rato van de totale duur van de opleiding;
 - de uren waarvoor de leerling eventueel een vrijstelling geniet, opgenomen worden in het pakket van 240 of 150 uren;
- de twee delen van de opleiding worden geregeld door één overeenkomst tussen de werkgever en de leerling; de opleiding kan uitgevoerd worden door meerdere opeenvolgende overeenkomsten op voorwaarde dat
 - de leerling het minimale aantal opleidingsuren in de onderwijs- of opleidingsinstelling volgt;
 - een operator het volledige traject garandeert en controleert;
- de overeenkomst voorziet in de toekenning aan de leerling van een financiële bezoldiging die beschouwd wordt als loon.

Elke persoon met een leer-, stage- of ervaringsovereenkomst die beantwoordt aan de voorwaarden, wordt beschouwd als een leerling, en wordt voor de sociale zekerheid gelijkgesteld met een werknemer. Een leerling wordt in Dimona aangegeven met het type OTH (Others) en wordt in de DmfAPPL vermeld.

Elke persoon met een leer-, stage- of ervaringsovereenkomst die niet beantwoordt aan deze

voorwaarden, wordt niet beschouwd als een leerling en wordt niet gelijkgesteld met een werknemer voor de toepassing van de sociale zekerheid. Hij moet in functie van de verplichtingen voor sociale documenten met het type DWD (Dimona without Dmfa) aangegeven worden in Dimona, maar wordt op de DmfAPPL niet vermeld.

Tot 31 december van het jaar waarin hij 18 jaar wordt, is een leerling volledig vrijgesteld van socialezekerheidsbijdragen, met uitzondering van

- een basiswerkgeversbijdrage van 0,05%
- een werkgeversbijdrage van 0,01% voor de financiering van het Asbestfonds
- een werkgeversbijdrage van 0,17% voor de sector beroepsziekten.

Genieten van de (quasi-)vrijstelling van socialezekerheidsbijdragen tot 31 december van het jaar waarin zij 18 jaar worden:

- de jongeren met een erkende stageovereenkomst in het kader van de vorming tot ondernemingshoofd;
- de jongeren die worden tewerkgesteld met een overeenkomst voor socioprofessionele inpassing die door de Gemeenschappen en Gewesten werd erkend in het kader van secundair onderwijs met beperkt leerplan;
- de jongeren die met een beroepsinlevingsovereenkomst in het kader van hun opleiding bepaalde kennis of vaardigheden verwerven bij een werkgever door het uitvoeren van arbeidsprestaties;
- de overeenkomst 'contrat en formation en alternance' (Wallonië en Brussel, Franse Gemeenschap);
- de "overeenkomst van alternerende opleiding" (Vlaanderen en Brussel, Vlaamse Gemeenschap).

Na het vierde kwartaal van het jaar waarin de jongere 18 jaar wordt, wordt de leerling onderworpen aan het geheel van de socialezekerheidsregelingen en zijn de volledige socialezekerheidsbijdragen verschuldigd.

In de DmfAPPL moet voor een leerling een waarde in de zone "type leerling" op het niveau van de tewerkstellingslijn ingevuld worden.

Voor de leer-, stage- of ervaringsovereenkomsten die in werking traden vóór 1-7-2015, geldt een overgangsmaatregel. De personen blijven onderworpen aan de sociale zekerheid tot het einde van de overeenkomst, en de overeenkomsten worden niet getoetst aan de zes criteria.

De geneesheren

De contractuele en vastbenoemde geneesheren, tewerkgesteld in verpleeginstellingen (de rusthuizen en de rust- en verzorgingstehuizen zijn hier niet gelijkgesteld met de verpleeginstellingen krachtens de wet betreffende de ziekenhuizen en andere verzorgingsinrichtingen, gecoördineerd op 10 juli 2008), bij diensten voor school- of beroepsoriëntatie, psycho-medisch sociale centra of diensten voor medisch schooltoezicht, zijn in principe onderworpen aan het socialezekerheidsstelsel van de werknemers.

Op grond van artikel 1, §3 van de socialezekerheidswet van 27-6-1969 worden zij evenwel uitgesloten wanneer zij tegelijkertijd de volgende voorwaarden vervullen:

- Zij oefenen de geneeskunde eveneens uit buiten die instellingen (zij hebben m.a.w. een

eigen praktijk) en zijn wegens deze zelfstandige activiteit onderworpen aan het sociaal statuut van de zelfstandigen.

- Zij betalen de volledige bijdragen in het sociaalzekerheidsstelsel van de zelfstandigen. De storting van volledige (of onvolledige) bijdragen in het stelsel der zelfstandigen wordt bevestigd door het sociaal verzekeringsfonds van de geneesheer.
- Zij ontvangen bij voornoemde instellingen een loon dat volledig of gedeeltelijk veranderlijk is (dus afhankelijk van de verdeling der erelonen).

A contrario zijn contractuele en vastbenoemde geneesheren wel onderworpen aan de sociale zekerheid van de werknemers, wanneer zij één van de volgende voorwaarden vervullen:

- Zij oefenen de geneeskunde niet uit buiten het ziekenhuis en zijn dus niet onderworpen aan het sociaal statuut van de zelfstandigen.
- Zij oefenen de geneeskunde wel uit buiten het ziekenhuis doch betalen geen volledige bijdragen in het stelsel van de zelfstandigen.
- Zij oefenen de geneeskunde wel uit buiten het ziekenhuis en betalen volledige bijdragen in het stelsel van de zelfstandigen, maar zij ontvangen van de instelling waar zij als werknemer tewerkgesteld zijn, uitsluitend een vast loon.

De geneesheren in opleiding tot geneesheer-specialist

Voor de geneesheren die een opleiding volgen in het kader van de regelen bepaald in artikel 215, § 4 van de wet betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen gecoördineerd op 14-7-1994 kunnen 3 situaties voorkomen waarin zij onder de bevoegdheid van de RSZ vallen:

- Zij zijn met een arbeidsovereenkomst in dienst bij een ziekenhuis: zij zijn dan als contractuele werknemers onderworpen aan de regelingen inzake werkloosheid, ziekte- en invaliditeitsverzekering (sectoren gezondheidszorgen en uitkeringen), rust- en overlevingspensioenen, beroepsziekten en arbeidsongevallen. Deze geneesheren in opleiding tot geneesheer-specialist vallen onder de arbeidsongevallenregeling van de publieke sector.
- Zij zijn door een stageovereenkomst verbonden met een ziekenhuis en zijn onderworpen aan de sociale zekerheid der werknemers op grond van artikel 15bis van het Koninklijk Besluit van 28-11-1969: zij zijn dan onderworpen aan de regelingen inzake ziekte- en invaliditeitsverzekering (sectoren gezondheidszorgen en uitkeringen), beroepsziekten en arbeidsongevallen.
Opmerking: de hier bedoelde geneesheren in opleiding tot geneesheer-specialist vallen onder de arbeidsongevallenregeling van de privésector. Bijgevolg is op de aan hen toegekende vergoedingen een totale patronale bijdrage van 0,32% aan de RSZ verschuldigd ten voordele van FEDRIS. Het ziekenhuis is dus verplicht een verzekeringsovereenkomst af te sluiten bij een erkende verzekeringsmaatschappij, die het arbeidsongevalrisico zal dekken tegen betaling van een premie.
- Zij zijn door een stageovereenkomst verbonden met een geneesheer-stagemeester. Indien zij beiden tewerkgesteld zijn in een verpleeginstelling, dan wordt de instelling als fictieve werkgever beschouwd en moet zij de werkgeversverplichtingen inzake sociale zekerheid voor de geneesheren in opleiding nakomen. Dezelfde socialezekerheidsbijdragen zijn verschuldigd als deze vermeld onder het vorige punt.

De bedienaars van de eredienst en de afgevaardigden van de centrale vrijzinnige raad

De bedienaars van de eredienst en de afgevaardigden van de Centrale Vrijzinnige Raad die zonder een arbeidsovereenkomst tewerkgesteld zijn en evenmin statutair benoemd zijn, en die een wedde ontvangen vanwege een lokaal bestuur, zijn onderworpen aan het stelsel van de sociale zekerheid van de werknemers. Het betreft de aalmoezeniers of de morele consultants die door een OCMW tewerkgesteld worden.

Ingevolge artikel 13 van het Koninklijk Besluit van 28-11-1969 worden de bedienaars van de eredienst en de afgevaardigden van de Centrale Vrijzinnige Raad onderworpen aan de volgende takken van de socialezekerheidsregeling van de werknemers:

- de sector gezondheidszorgen van de ziekte en invaliditeitsverzekering;
- de sector beroepsziekten.

De loonmatigingsbijdrage is verschuldigd.

De territorialiteit

De tewerkstelling van een personeelslid in het buitenland

Het Belgische socialezekerheidsstelsel is van toepassing op een werknemer die tewerkgesteld wordt op het Belgisch grondgebied, en van wie de werkgever in België gevestigd is.

De Verordening EG 883/2004 bepaalt de toepasselijke socialezekerheidswetgeving voor de onderdanen van de landen van de Europese Unie die hun beroepsactiviteit uitvoeren op het grondgebied van één of meerdere landen van de Europese Unie.

De ambtenaar van een Belgisch provinciaal of plaatselijk bestuur die tegelijkertijd als werknemer en/of als zelfstandige op het grondgebied van een andere lidstaat van de Europese Unie (bijvoorbeeld Frankrijk of Nederland) werkzaam is, valt voor de totaliteit van zijn prestaties onder de Belgische socialezekerheidswetgeving.

Een personeelslid van een Belgisch provinciaal of plaatselijk bestuur dat tijdelijk gedetacheerd wordt naar een land van de Europese Unie, blijft onderworpen aan de Belgische socialezekerheidswetgeving als

- de band van ondergeschiktheid blijft bestaan gedurende de periode van detachering;
- de tewerkstelling in het andere land beperkt is tot maximum 24 maanden;
- de werknemer een welomschreven taak uitvoert voor rekening van het bestuur;
- de werknemer geen vervanger is van een andere gedetacheerde werknemer.

Voorafgaand aan de tijdelijke detachering moet de werkgever een formulier A1 invullen, door de RSZ laten homologeren en aan de werknemer bezorgen. Met het formulier A1 bevestigt de RSZ dat de gedetacheerde gedurende zijn periode van tewerkstelling in het buitenland onderworpen blijft aan de Belgische sociale zekerheid.

Omwille van zuiver technische redenen kunnen de provinciale en de plaatselijke besturen het formulier voor de detachering van werknemers naar het buitenland niet invullen via de portaalsite. Zij moeten hun aanvraag richten tot de dienst "controle publieke sector" van de RSZ (e-mail adres K12@rsz.fgov.be) en hun dossierbeheerder zal hen dit formulier en desgewenst andere bijkomende informatie die zij nodig zouden hebben, bezorgen.